

[Harald Petersen.]

Norden ikke blev undertvunget, ville være en hindring for, at en sådan aktion kunne begrænses til en lokal operation.“

Her opererer lige præcis det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard med — som han også gjorde, da man behandlede den skandinaviske forsvarspagt —, at i det øjeblik den var etableret, og i det øjeblik da faren truede, havde man bevidstheden om, at den øvrige verden, altså den verden, der stod mod en potentiel angriber, ville sørge for, at det ikke blev nogen lokal affære i Norden. Dermed har det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard inkorporeret også sin yndlingstanke, som jeg var tilhænger af, den skandinaviske forsvarsunion, i en større demokratisk sammenhæng.

Forsvarsministeren (Rasmus Hansen):

Jeg synes ikke, tidspunktet er egnet til en langvarig debat om Atlantpagten, men i anledning af de korte bemærkninger, der nu veksles, ønsker jeg dog at sige, at det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard og hans parti vurderede jo for godt et år siden den udenrigspolitiske situation sådan, at det ville være tilrådeligt for Danmark at søge beskyttelse i et forbund. Derfor medvirkede det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard og hans parti aktivt i bestræbelserne for at få skabt et skandinavisk forsvarsforbund. Det lykkedes desværre ikke. Den eneste form for beskyttelse, der derefter var mulighed for for Danmark, var at indmelde sig i Atlantpagten. Atlantpagten indeholder — derom synes jeg ikke der kan være grund til at tvivle — en præventiv beskyttelse. Hvad Atlantpagten så senere måtte vise sig at være værd, derom må historien berette, men det kan ikke bestrides, at Atlantpagten har en beskyttende virkning, og det vil jeg gerne have understreget under den debat, der nu foregår.

Formanden: Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard har ordet for en kort bemærkning.

Bertel Dahlgaard: Jeg havde ikke ønsket Atlantpagtproblemet draget ind i denne diskussion; det var det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft, der i går gjorde det.

Jeg tror, den højtærede minister vælger forkerte udtryk i forbindelse med spørgsmålet om den mulige nordiske forsvarsunion. Han brugte det udtryk, at Danmark ville søge beskyttelse deri. Jeg tager ikke fejl i, at alle, der deltog i forhandlingerne om den nordiske forsvarsunion, var ganske

klar over, at den ikke i sig selv indeholdt nogen beskyttelse, dertil var Nordens militære kræfter altfor ringe, i forbindelse med beliggenheden; derom kan der ikke diskuteres.

Den fremstilling, det ærede medlem hr. Harald Petersen gav af min tale i Studenterforeningen, var ganske rigtig. Det, der kendetegnede tankegangen i den nordiske union, og som gjorde, at det radikale venstre var tilhænger af den, var, at den forenede to ting, alliancefriheden med sikkerhed for, at stormagterne og den øvrige verden aldrig ville se på, at det samlede Norden gik under. Det var denne forening af alliancefrihed og udlandets, den store verdens interesse, der gør, at jeg så dybt beklager i dag, at disse bestræbelser ikke lykkedes.

Forsvarsministeren (Rasmus Hansen):

Naturligvis kunne der også i et skandinavisk forsvarsforbund, hvis det var blevet formet, have været en beskyttelse for Danmark. Det er selvfølgelig rigtigt, at et skandinavisk forsvarsforbund aldrig kunne komme til at repræsentere en så stor militær styrke, at det kunne afvise et hvilket som helst angreb, men der kan ligge en beskyttelse deri, at et forbund repræsenterer en så stor militær styrke, at også en stormagt, når der er tale om strategi, som omfatter hele verden, vil betænke sig på, om man har kræfter nok til også at angribe et mindre forsvarsforbund.

Formanden: Det ærede medlem hr. Harald Petersen har ordet for en kort bemærkning.

Harald Petersen: Jeg er enig med det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard i at beklage, at det skandinaviske forbund ikke blev afsluttet, men jeg kan ikke være enig med det ærede medlem i den skillelinie, han drog mellem den tanke, som han var inde på sammen med alle os andre på det daværende tidspunkt, og de konsekvenser, der siden er fulgt med hensyn til Atlantpagten. I de udtalelser, jeg har citeret af det ærede medlem, går han ud fra den såkaldte alliancefrie forbindelse mellem de nordiske lande, men samtidig med en forvisning om, at det nordiske forsvarsforbund alligevel havde sin forankring i reaktionerne fra den øvrige verden, formentlig den øvrige demokratiske verden, som udfra offensive eller defensive interesser ville forhindre, at et angreb på de nordiske lande alene blev en lokal affære. Jeg husker da også fra diskussionen i Studenterforeningen, at den kommu-